

**Hezkidetzan Esku Hartzen:
indarkeriei aurre egiteaz gain,
tratu onak sustatzeko ibilbide teoriko-praktikoak**

Programa

Aurkibidea

1. SARRERA
2. HELBURUAK
3. EDUKIAK
4. IRAKASKUNTZA EMAITZAK
5. DENBORALIZAZIOA
6. METODOLOGIA
7. EBALUAZIOA
8. EGILEAK/IRAKASLEAK

Zuzendaria: Arantza Campos UPV/EHUko [Hezkidetzan Esku Hartzen](#) online ikastaro osagarriaren zuzendaria.

Egileak: Beatriz Ugarte Maiztegi, Maria Luisa Otaduy Bengoa, Mª Jesús (Make) Irigoyen Perurena eta Itziar Irigoyen Perurena.

Logoaren egilea: K. Zeberio Sainz de Rozas

Lan hau Creative Commons [Aitortu-Ez komertziala-PartekatuBerdin 4.0](#) [Nazioartekoa](#) baimenaren menpe dago.

**“Besteen begiradak eraiki baldin bagaitu,
egin behar duguna da elkarri begiratu.
Elkarrengan sinestea izango da mendekua
elkarren lana da elkarri lekua ematea.
Elkarrengan sinestea izango da mendekua
eskuz-esku ematen da autoritatea.
Kolektiboa ez den ahalduntzea
ez delako ahalduntzea”.**

**Abestia: Neomak taldea, XXI. mendekua
Hitzak: Haizea eta Oihana Arana**

1. SARRERA

Hezkidetzan Esku Hartzen: indarkeriei aurre egiteaz gain, tratu onak sustatzeko ibilbide teoriko-praktikoak egiten ikastaroa ardatz honen inguruan garatzen da:

Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak argitaraturiko **II. Hezkidetzan, berdintasunaren eta tratu onaren bidean (2019- 2023) Plana**. Eskola funtsezko eragile sozializatailea izanik, hezkidetzan jotzen du Haur Hezkuntza, Lehen Hezkuntza eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan elementu nagusitzat genero-aurreiritziak eta estereotipoak gainditzeko. Bide horretan, Planak beharrezkotzat jotzen du komunitate hezitzailearen zein Hezkuntza Sailaren zerbitzuen prestakuntza. Izan ere, II. Hezkidetzan Planak hiru helburu estrategiko ditu:

- Hezkuntza Saila eta hezkuntza-sistema hornitzea hezkidetzan-eskola ereduak sustatuko duten egituraz eta pertsoez.
- Bultzada ematea ikastetxeek genero-ikuspegia beren kulturaren, politiketan eta jardunbideetan txertatzeari.
- Emakumeen aurkako indarkeriaren aurrean prebentzioa, detekzio goiztiarra eta erantzun eraginkorra lortzeko mekanismoak martxan jartzea.

Ikastaro honek Hezkidetzan Planak proposatzen dituen zutabeetako edukiak landuko ditu:

1. Pentsamendu kritikoa sexismoaren aurrean.
2. Hezkuntzaren eta irudien erabilera ez-sexista.
3. Emakumeen jakituriaren integrazioa eta haien ekarpen sozial eta historikoa.
4. Gatuzken konponketa baketsua, hezkidetzako elkarbizitzarako proiektuen bidez.
5. Autonomia pertsonala eta independentzia ekonomikoa.
6. Espazioak ikastetxean eta eskolaz kanpoko jarduerak eta jarduera osagarriak.
7. Berdintasuneko hezkuntza afektibo eta sexuala.
8. Emakumeen aurkako indarkeriaren prebentzioa eta indarkeria kasuetan esku-hartzea.

Gero eta hezitzaile gehiago (irakasle, senide zein bestelako hezkuntza-eragile) ari da emakume zein gizonentzat, pertsona ororentzat, **jendarte bidezkoagoaren alde** indarrak biltzen. Eta horretan da, hain zuzen ere, ikastaro honek lagundu nahi duena, esku-hartze

hezitzaileak hezkidetzaren oinarrizko zutabeekin eta gizartea aldarrikatzen ari denarekin koherentea izatea.

Gainera, epe laburrean indarrean egongo den curriculum berriaren dekretuak (une honetan zirriborro egoeran) honako hau aipatzen du oinarrizko elementuen artean hezkuntza-ereduaren hobekuntzan aurrera egiteko:

- **Hezkidetza**, maila eta modalitate guztietan, ikastetxeen antolaketa pedagogikoaren irizpide orientatzailea den aldetik eta **hezkuntza-sistemaren ildo estrategikoa** den aldetik, funtsezkoa da pertsonen garapena errazteko, sexuaren, sexu-orientazioaren, identitatearen edo genero-adierazpenaren araberako estereotipoen eta rolen kanpo.
- *Ikasleak dira euskal hezkuntza-sistemaren giltzarria; horregatik, funtsezkoa da haien **ongizate emozionala** eta **zaintza**, arrakasta-bermea, **inklusibitatea**, curriculumaren unibertsaltasuna eta irteera-profila, XXI. mendeko erronkei maila pertsonalean, sozialean eta profesionalean aurre egiteari begira.*

Haur Hezkuntzaren printzipio pedagogikoen artean hau: *haurrek autonomia pertsonala eskuratzea eta beren buruaren irudi positiboa, orekatua, berdintasunezkoa eta diskriminazio-estereotiporik gabea lantzea sustatuko da.*

Halaber, indarkeria desagertzeko bidean arreta berezia jartzearen beharra azaltzen da, printzipio pedagogikoetan ez ezik, oinarrizko hezkuntzaren xedeen artean: *Nortasunaren esparru guztietan eta gainerakoekiko harremanetan gaitasun afektiboak indartzea, gatazkak modu baketsuan ebaztea eta **indarkeria baztertzea**, bereziki indarkeria matxista eta indarkeria LGBTfobikoa, baita edonolako aurreiritziak eta portaera sexistak ere.*

Batxilergoan: *Arreta berezia eskaini behar zaio ongizateari. Arreta horretan sartzen dira ondo, harmonian eta lasai sentitzearen esperientzia subjektiboa eta zailtasunei aurre egiteak eta modu positiboan gainditzeak sortzen duen gogobetetasun-esperientzia pertsonala. Modu espezifikoan, arreta eskaini behar zaio indarkeria-motaren bat jasaten denean sortzen diren ondoez-egoerak identifikatzeari, bereziki indarkeria matxistari, LGBTfobikoari eta/edo arrazistari loturik dauden kasuetan.*

Hezkidetzaren eragin esparrua oso zabala izanik, ikastaroak fokua jarriko du, bereziki, sozializazio prozesu eta harremanetan. Ikastaroak etengabe aktibatuko du **hezkidetzaren begirada hezkidetzalea** aurrez aurreko zein digitalean ematen diren errealitateetan, horiek identifikatzeaz gain, hezkidetza-estrategiak ezagutu eta esku-hartzeetan trebatzen hasteko asmoz.

Bukatzeko, ikastaroaren online izaerari jarraiki, partaideek aukera izango dute eremu digitalean bizitzako alderdi guztiak zeharkatzen dituen **Konpetentzia Digitala hezkidetzaren ikuspegitik** garatzeko. Izan ere, gaur egun etengabeko prestakuntzarako eta herritar aktibo izateko, **offline zein online** dimentsioan **oinarrizko konpetentziak** garatzea ezinbesteko bihurtu da.

2. HELBURU OROKORRAK

- Eguneroko bizitzarako, eskolako zein eremu-hezitzaileko alderdi ezberdinetan **sexismoa, identifikatzea eta esku-hartzeko gai izatea.**
- Genero-indarkeriaren (curriculum-, material-, espazio-, errepresentazio-, hizkuntza- eta interakzioetan ageriko eta ezkutuko indarkeria) identifikazio eta prebentziorako Hezkidetzaren **baliabide teoriko-praktikoak** aplikatzea.
- **Hizkuntza hezkidetzaille-inklusibo ez sexistaren** erabileraren garrantziaz ohartu eta praktikan jarri offline eta online.
- Eskolarako zein bestelako eremu-hezitzaileko hezkidetzan oinarritutako **baliabideak identifikatu, bilatu eta/edo sortzeko erremintak erabili.**
- **Tratu onetan** (begirunean, zaintzan, lankidetzan eta erantzukidetasunean) **sozializatorako hobekuntza-jarduera eta ekintza hezkidetzailleak** ezagutu eta erabili.
- Heteronormatibitatea gaindituz, aniztasun ororen aldeko diskurtsoa normalizatzeko eta **pertsona guztientzako espazio seguruak sortzeko estrategiak aplikatu.**
- Ikastaroan egindako bidea jorratzen jarraitzeko, hurbileko inguru hezitzailean **esku-hartze hezkidetzaillearen planifikazioa** egin.

2.1 HELBURU ESPEZIFIKOAK

- Eguneroko bizitzako eta eskola zein eremu-hezitzaileko aurrez aurreko zein **esparru digital ezberdinetan sexismoa eta indarkeria matxistak** errekonozitzen, esplizitu egiten eta ondorioak identifikatzen jakin, baita esku-hartzeko estrategia ezberdinak ere.
- Hezkidetzaren hezkuntzan, **bakarka zein taldean**, aurrez aurre zein online, norberak bere interesetatik abiatuta eta bere inguru hurbiletik sustatzeko ezagutza eta **baliabide teoriko-praktikoz jantzi.**
- Eskolan eta eremu hezitzaileetan, aurrez aurrekoan, onlinekoan zein jardun bikoan, erabiltzeko moduko **hezkidetzaren materialak identifikatu edo sortzeko gai izan.**
- Ikasleak **tratu onetan sozializatzeko** hezkidetzara bideratutako ekintzak **planifikatu**, baita ikasgelan, aurrez aurre edo sare sozial digitaletan, eta bestelako inguru hezitzaileetan pertsona barruko zein kanpoko harreman ez sexistetan oinarrituriko bizikidetzaren eraikitze gai izan.

3. EDUKIAK

1. astea. **Sarrera.**

Aurkezpenak.

Ikastaroaren funtzionamendua. Gakoak.

2. astea. **[Ziber]Hezkidetzari lehen hurbilketa.**

Sozializazio estereotipatuak eta ondorioak.

Tratu onak hezkidetzaren ikuspegitik

3. astea. **[Ziber]Gatazkak hezkidetzaren ikuspegitik.**

Gatazkak eta biziak, dena bat. Bazterkeriei "ez".

Gatazken kudeaketa hezkidetzaren ikuspegitik.

4. astea. **[Ziber]Indarkeriei izena jartzen.**

Emakumeenganako indarkeria eta indarkeria matxistak

Matxismo ezkutua eta gorroto-diskurtsoak.

5. astea. **Nahieran antolatzeko astea.**

Aurreko gaiak borobiltzen edo azken lanari lehenengo hurbilketa egiten.

Edo beste kontu batzuetarako tartea, eduki berriak gabeko aste libre!

6. astea. **[Ziber]Harreman afektibo eta sexualak.**

Identitate anitzak. Maitasun erromantikoaren mitoak.

Heziketa afektiboa eta sexuala hezkidetzaren ikuspegitik.

7. astea. **[Ziber]Zaintzak eta bizitzak erdigunera.**

Paradigma aldaketa: interdependenteak gara.

Nork bere buruarena eta elkarren arteko zaintzak.

8. astea. **Esku-hartzearen plangintza.**

Nire inguru hurbilera begira: diagnostikotik ekintzetara.

Etorkizun hurbilerako hezkidetzaren ekimenak planifikatzen.

4. DENBORALIZAZIOA

Ikastaroak **8 aste**ko iraupena du.

Ikastaroa **5 ECTS** kreditukoa da, **125 ordu**koa, barne hartzen dituelarik lanordu teorikoak zein praktikoak.

Ikastaroa egiteko **bi deialdi** egongo dira: **urria-abendua** bitartean eta **urtarrila-martxo**a bitartean.

5. METODOLOGIA

Ikastaro honek esanguratsua eta partaide bakoitzaren **errealitatean eraginkorra izan nahi du** hasiera hasieratik, horretarako, teoriatik praktikara eta jarduera praktikoetatik teoriara norabideak sustatuko dituelarik. **Ikastaroaren edukiak progresiboki garatuko dira** aste beterako lan-plangintzen bitartez.

Hezkidetzaz edozein hezkuntza-eremu, ekintza, egoera eta gunean kontuan hartzeko denez, ondokoak proposatuko zaizkio partaide bakoitzari, bere benetako beharrei erantzun diezaien:

- Alde batetik, **ikastaroan zehar ibilbide propioa egitea**, bere benetako beharretan oinarritutakoa. Horretarako astero izango dira bere inguru errealarari begiratuko dioten jarduerak.
- Bestalde, ikastaroan zehar gainerako **ikaskideekin foro birtualean parte hartzea**, berdinen arteko ikaskuntza eta elkarren arteko lana sustatzeko.

Eskainiko diren jarduerak praktikoak eta landutako edukietan oinarritutakoak dira, hezkuntza formaleko hezitzaile baten eguneroko lanarekin lotura zuzena dutenak, eta ahal den neurrian **ikasleekin erabiltzeko moduko jarduerak** sustatuz.

Ikastaroak duen online izaerari jarraiki, ikasleek burutu beharreko ataza-proposamenek eragingo dute Europako herritarrentzako **Konpetentzia Digitalaren** DigComp markoak proposatzen dituen **5 arloetan**: Informazioa eta datuak bilatzea eta kudeatzea, Komunikazioa eta lankidetzaz, Sortzea eduki digitalak, Segurtasuna eta Arazoak konpontzea. Bukatzeko, modu lehenetsian, ahal den guztietan plataforma libreak eta izen ematerik eskatzen ez dutenak proposatuko dira, baita euskaraz aritzeko aukera ematen dutenak ere.

6. NORI ZUZENDUTA

Berritzegune, Irale, ISEI_IVEI eta Ikuskaritzako profesionalei, ikastetxeko berrikuntza arduradunei, orientatzaileei, zuzendaritza-kideei, irakasleei eta interesa duen edonori.

7. EBALUAZIOA

Ebaluazioaren oinarri izango dira **informazio-batuketa, hausnarketa, kritika eta konpromisoa**, kontuan izanik dimentsio kognitiboa zein emozionala. Ebaluatuko dira ikasle bakoitzaren aurrerapenak eta, baita ere, ondorengo edizioen hobekuntzari begira, ikastaroa bera.

Ebaluazioak fase esanguratsu ezberdinak izango ditu:

- Ikastaroaren hasieran partaide bakoitzak bere **abiapuntua** ebaluatuko du.
- **Ikastaroan zehar** ikasleek egindako eta partekatutako lanak irakasleak baloratuak izango dira.
- **Ikastaroaren amaieran** partaide bakoitzak egindako aurrerapenak, bizitako zailtasunak eta hobetzeko proposamenak aztertu eta baloratuko ditu.

Ebaluazio-irizpideak

- Ikaskideekin lankidetzeta.
- Irakasleek emandako jarraibideak eta jarritako epeak betetzea.
- Inguru hurbilean hausnarketak eta praktikak martxan jartzea.
- Ekarpenen kalitatea
- Edukien menperatze eta garapen maila.
- Sormena.
- Diskurtsoaren antolakuntza.
- Baliabideen erabilera.

Kalifikazioak

1. astea. Sarrera. Aurkezpena	%5
2. astea. [Ziber]+Hezkidetzari lehen hurbilketa	%15
3. astea. [Ziber]Gatazkak hezkidetzaren ikuspegitik	%15
4.astea. [Ziber]Indarkeriei izena jartzen	%15
5. astea Nahieran antolatzeko astea.	-
6. astea. [Ziber]Harreman afektibo eta sexualak	%15
7. astea. [Ziber]Zaintzak eta bizitzak erdigunera	%15
8. astea. Esku-hartzearen plangintza	%20
Guztira	%100

Gainditzeko gutxieneko irizpideak:

1. Azken asteko **plangintza aurkeztea** derrigorrezkoa da.
2. Ikastaroaren **%60a lortzea**.

8. EGILEAK/IRAKASLEAK

Beatriz Ugarte Maiztegi

Mª Luisa Otaduy Bengoa

Mª Jesús (Make) Irigoyen Perurena

Itziar irigoien Perurena

INFO <https://www.ehu.eus/eu/web/hezkidetzan-esku-hartzen>